

דברי תורה

פרשת דברים-חזון תשע"ז

החל"ט	מוצאי"ק	סוכות
8:49	9:27	8:00
8:36	9:28	8:01
8:39	9:26	8:59
9:19	10:46	9:17
8:23	8:53	7:01
8:28	9:00	6:54

- אבות פרק ג' -

גליון קח

י"ל ע"י

וועד להוצאת הד"ת של כ"ק מרן רבינו
גאב"ד קארלסבורג שליט"א

דבר הלכה

הגה"צ רבי משה רוטה שליט"א

רב העציר דקהלתינו הקדושה

שאלה! בערב ת"ב הלכתי להתפלל בביהמ"ד וישבתי על מקום קביעתי, והיות שלא הוחלפתי שמלותי כמה ימים וגם הייתי מלא זיעה, יתכן שע"ז ה' יוצא ממני קצת ריח לא טוב, וכשעמדתי באמירת איזהו מקומן גער בי השכן היושב אצלי, שאלך מאן ואתרחק ממנו שאני מסריח ומפריע לו, ומקודם כל שמתו לב על צעקותי, אבל אח"כ כשלא הרגיע וראיתי שיהי' כל הביהמ"ד כמהפכה וכמדורות אש, אז קמתי והלכתי הרחק משם, וע"כ רציתי לדעת הדין מה ה' עלי לעשות.

תשובה! הנה לפני שנדר הצדק עם מ', זה בוודאי שטוב עשה שמנע חילול כבוד ביהמ"ד ובילבול התפלות, והוא בכלל הנעלבים ואין עולבים שומעים חרפתן ואין משיבין, ובוודאי ייחשב לו כקרבן כליל ועולות, ושפיר קיים בזה איזהו מקומן של זבחים, אכן בגוף הענין מאד עגמה עלי נפשי על המעשה הנכבדת שאירע כזה דווקא בהימים שהן זכר לחורבן הבית שבא משום שנהא ותחרות, וכעובדא של קמצא ובר קמצא שאולי ה' לו טענה אלימתא, עכ"ז גרם למה שגרם ובית המקדש לא נחרבה אלא על שהעמידו דבריהם על דין.

וביותר דהכא הרי עשה כדן, ודמיא למה דאיתא במס' בבא קמא כ"ב ע"א דר' יהודה פוטר בנר חנוכה מפני שעשה ברשות, הרי שאע"פ שהזיק ממון של חבירו בחנות פטור, כמו"כ בנ"ד כיון שעשה כדן השו"ע א"כ על השני ה' להתרחק ממנו אם אינו יכול לסבול, (ואפי' בספרדים ואשכנזים מכין שהאשכנזי עושה אותה ברשות ההלכה, א"כ על הספרדי להתרחק אע"פ שאצלו הדין שונה שאינו אסור רק בשבוע שחל בו ת"ב), והוי דומיא מה שהחת"ס הביא לענין אתרוג אם אבדה זהירותו ונתהווה מלא כתמים ע"י משימוש היד, דאדרבה זה הוי הידור מצוה דזה אלי ואנוהו, וכמו"כ יהודי שנוהג כהשו"ע אין ריח רעה שורה עליו, ונזכרתי בשנות הזעם שהרשעים היו מכנים ליהודים פארשטיקענער יוד הי"ד, אבל אנו יודעים שיהודי כשר לעולם אין מסריח ולא תהא כזאת ביהשאל.

וצא ולמד מעובדא דאיתא בסנהדרין דף יא-א דיתבי רבי וקא דריש והריח ריח שום, אמר מי שאכל שום יצא, עמד רבי חייא (אע"פ שלא אכל שום עכ"ז לא רצה שמי שאכל יתבייש ע"כ קם ממקומו) ויצא, עמדו כולן ויצאו יעיי"ש, אולם משום תשלמי בושת אינו רואה בזה דאדרבה זהו כבוד לו, וכמו מי שיש לו רב על בגדו בשב"ק שזו תפארתו שזנהר מחילול שבת, ולהיפך מי שבגדו בהי' בשבת בלא שום נידון אבק וכדו' צריך בדיקה אחריי אם לא נגע באיסור, וכמו"כ מי שבגדיו נקיים ומריחים טוב צריך בדיקה אחריי על מי סמך בזה, אכן בכל אופן אם כן הוא שומריהם כל כך עד שגרם שיפריע לאנשים הסובבים אותו וקורבים אליו, אז לא גרע מאם נתלכלך גופו או בגדו שמוותר להעביר אותו

פרנס השבוע

- התודה והברכה -

לכבוד ידידנו הרבני הנני

מוה"ר ר' חיים אלעזר שפיטץ הי"ו

תנאבד לעי"נ חמיו

מוה"ר ר' אברהם ברוך ב"ר ישראל משה ז"ל נלב"ע י"א אב - תהא נשמותו צרורה בצרור החיים

דבר תורה

דברות קודש מאת כ"ק מרן רבינו הגאב"ד שליט"א

רעווא דרעוויין פרשת מטות מסעי תשע"ז

של ישראל, ומפני חטאינו גלינו מארצינו וחרב בית מקדשינו, ועיקר בכינוי וצערנו על חמדת ישראל היינו אור התורה וקיום המצות שהלך וירד פלאים מזמן חורבן ביהמ"ק, וכמו שהתנבא הנביא (ירמיהו ט יב) על מה אבדה הארץ על עזבם את תורתם. אבל בחודש אדר זכינו לאורה זו תורה כמו שאמרו (שבת פח.) הדר קבלוהו בימי אחרשוורו, וזאת היא עיקר שמחתנו בחודש אדר על לידת משה רבינו מוסר התורה לישראל, וזהו שאמר כשם שמשכנס אב מעטין בשמחה על אבדן אור התורה, כך משכנס אדר מרבין בו בשמחה על שקבלנוהו באהבה.

ע"כ פשוט שע"י שנוסיף אנו ונתחזק בלימוד התורה וקיום מצותיה באהבה, נזכה לשמחה בלילת נשמת משיח בן דוד שיבוא לגאלינו, ויהפך אלו הימים לששון ולשמחה כחודש אדר אשר נהפך לששון ולשמחה, ונזכה כולנו בקרוב לראות בבנין בית המקדש והרמת קרן ישראל וקרן התורה במהרה בימינו אמן.

ליל שב"ק

וידבר משה אל ראשי המטות לבני ישראל לאמר זה הדבר אשר צוה ה'.

הנל"פ ע"פ דברי הגמרא (שבת יב ע"ב) לא יקרא לאור הנר שמא יטה, אמר רבי ישמעאל בן אלישע אני אקרא ולא אטה, פעם אחת קרא ובקש להטות, אמר כמה גדולים דברי חכמים, שהיו אומרים לא יקרא לאור הנר, רבי נתן אומר קרא והטה וכתב על פנקסו אני ישמעאל בן אלישע קריתי והטיתי נר בשבת, לכשיבנה בית המקדש אביא חטאת שמנה.

והמובן מדברי הגמרא מעלת הדבר כשהשי"ת מצוה לאדם לעשות דבר מה בלא שום נתינת טעם לדבר, שהלא כאן בלא יקרא לאור הנר כיון שנתנו חכמים טעם

לדבריהם, ע"כ מצא בו ר"י מכשול שאמר אני אקרא ולא אטה וכו'.

וזהו הכתוב וידבר משה אל ראשי המטות לבני ישראל לאמר זה הדבר אשר צוה ה', ראשי המטות היינו גדולי ישראל המתקנים תקנות וגזירות על תיקון הדת, לאמר

וידבר משה אל ראשי המטות לבני ישראל לאמר זה הדבר אשר צוה ה'.

נראה לפרש ע"פ הגמרא (שבת כג ע"א) מאי מברך מברך אשר קדשנו במצותיו וצונו להדליק נר של חנוכה, והיכן צונו, רב אריא אמר מלא תסור, רב נחמיה אמר שאל אביך ויגדך וקניך ויאמרו לך. אמנם עדיין קשה איך יברך 'וצונו' להדליק וכו' אחר שעיקר הציור הוא מלא תסור או משאל אביך ויגדך.

וי"ל שזהו שאמר כאן הכתוב וידבר משה אל ראשי המטות לבני ישראל לאמר זה הדבר אשר צוה ה', ראשי המטות היינו בחכמים וגדולי התורה המתקנים תקנות והלכות בישראל, וצויה אותם דכשיאמרו תקנתם או גזרתם לישראל, יאמרו להם קודם זה הדבר אשר צויה ה', היינו שתקנה והלכה זו הוא דבר אשר צויה ה' לעשות. והענין בזה, שהקב"ה נתן כוח ביד חכמים לתקן תקנות ולעשות אונים לתורה, עד שייחשב תקנתם כחלק מהתורה ממש אשר צויה ה'. וכיון שמצות דרבנן חשיב כדבר אשר צויה ה', לכך יוכלו ישראל לברך אשר קידשנו במצותיו וצונו, שהשי"ת הוא זה אשר צויה הדבר לבני ישראל לעשות.

היום בירכנו חודש מנחם אב לטובה ולהכרח לששון ולשמחה. ובגמ' תענית (דף כט ע"א) כשם שמשכנס אב ממעטין בשמחה כך משכנס אדר מרבין בשמחה, ונראין הדברים שיש שייכות בין חודש אב לחודש אדר, וצ"ב.

ואפשר לומר, דאיתא בגמ' (קידושין לח ע"א) דבחודש אדר נולד משה רבינו ע"ה מושיען של ישראל. וע"כ הוא חודש של שמחה על שזכינו להתבשר בו על לידת משה רבינו שיושיע אותנו מהשעבוד והצרות. וכשם דחודש אדר הוא זמן לידת גאולה, כך חודש אב הוא זמן לידת גאולתן של ישראל, כדאיתא בחז"ל (מדרש איכה זוטא ב) דביום תשעה באב הוא זמן לידת

נשמת משיח בן דוד שעתיד לגאול את ישראל מעול גלותם, וע"כ לפי האמת היה צריך להיות שמחה בחודש אב על לידת הגאולה כמו שחודש אדר הוא זמן שמחה משום לידת משה רבינו.

אולם מרוב עונינו לא זכינו עדיין לשמחה בחודש אב בלילת נשמת משיח מושיען

ענני הגפן בענבי הגפן

לכבוד מעלת האי גברא יקרא
הגה"צ רבי **אשר זעליג מיללער** שליט"א
דומ"ץ בבית הוראה דקהלתינו הקדושה
להלל שמחת לבו בנישואי בתו היקרה
למאז טוב ובשעט"מ
עב"ג החתן המופלג בתו"ש הרב **יהושע שליט"א**
בן הגה"צ ר' **משה לאבין** שליט"א
אדמו"ר מוידושיטוב הרה"מ
ויה"ר שיזכה לרעות רב נחת דקדושה והוויגו יעלה יפה עם שובע שמחות וכוט"ס
ונחמא מחתא נשגד כסא דברכתא קדם
כ"ק מרן רבינו הגאב"ד שליט"א
שיזכה לראות רוב נחת סוכ' י"ח, ונזכה ללינות מאור תורתו,
ולשאוב מבארי עזר רבות בשנים, ויארץ ימים טובים
ובנינים עדי נזכה בקרוב לביאת משיח דקדוש בב"א.

זה הדבר וגו', היינו שיאמרו תקנתם בכח' זה הדבר אשר ציוה ה' לאמר, היינו כחוק בלי טעם, אלא החובה לקיים דבריהם כי כך ציוה ה' לבני ישראל. דכשיאמרו דבריהם בדרך זו, במילא יהא קיום לגזירותיהם ולא יבואו העם לידי מכשול ולבטל דבריהם. יעזרינו ה' לקיים כל התורה כולה וכל דברי חכמים הק', ונזכה לשמוע קול שופרו של משיח בביאתו בן דוד במהרה אמן.

וידבר משה אל ראשי המטות לבני ישראל לאמר זה הדבר אשר צוה ה'. יל"פ דמשה רבינו ע"ה דיבר אל ראשי המטות אלו גדולי ומנהגי ישראל שבכל דור ודור, שבבואם להוכיח את בני' ולהשמיעם דבר ה', לאמר זה הדבר אשר ציוה ה' ולא מעצמו הוא, היינו שיאמרו להם מקודם לכן 'זה הדבר אשר ציוה ה' לאמר', והבן.

וידבר ה' אל משה לאמר, צורו את המדינים והכיתם אותם, כי צורים הם לכם בנכליהם אשר נכלו לכם על דבר פעור ועל דבר כזבי בת נשיא מדין אחתם המכה ביום המגפה על דבר פעור (כה, טז-יח).

יש לפרש, שהשי"ת מזהיר לצורו את המדינים שבכל דור ודור, הצורים הם לכם בנכליהם, שחושבים מחשבות ערמה ותחבולה איך לצוד אתכם ברשתם הטמא, מראים עצמם כאוהבים של ישראל וסופו שמפילים אתכם בטומאתם לשאול ובאר שחת רח"ל.

וידבר ה' אל משה לאמר, צורו את המדינים והכיתם אותם, כי צורים הם לכם בנכליהם, שחושבים מחשבות ערמה ותחבולה איך לצוד אתכם ברשתם הטמא, מראים עצמם כאוהבים של ישראל וסופו שמפילים אתכם בטומאתם לשאול ובאר שחת רח"ל. **וידבר** ה' אל משה לאמר, צורו את המדינים והכיתם אותם, כי צורים הם לכם בנכליהם, שחושבים מחשבות ערמה ותחבולה איך לצוד אתכם ברשתם הטמא, מראים עצמם כאוהבים של ישראל וסופו שמפילים אתכם בטומאתם לשאול ובאר שחת רח"ל.

וע"ז מזהירנו הכתוב צורו את המדינים והכיתם אותם, שצריך לצרור ולשנוא את הכלים הטמאים הללו ולהכות אותם ולבערם מרשותינו, שלא יבואו להשטינינו ולהטות אותנו מליך בדרך ה'.

מכתי"ק

דברי חזון ופרקי הדרבה לתלמידי ת"ת כאטמאר-מאנסי שבאו להיבחן על לימודם

עומדים אנו בג' שבועות זמן שמתאבלים על חורבן בית מקדשנו ותפארתנו, אמנם אף שאיבדנו את הבית המקדש, השראת השכינה לא איבדנו, שאף כהיום עיקר השראת השכינה הק' שורה ע"י תינוקות של בית רבן השוקדים על תלמודם כדאיתא במדרשים.

והשראת השכינה ע"י תשב"ר לא נחרב ולא יחרב לעולם, ותשב"ר הם ערביני לישראל על מתן תורה, ובזכות לימוד תשב"ר נזכה לגאולה שלימה בבנין בית המקדש במהרה.

שלימוד התורה של תינוקות של בית רבן חביב וחשוב מאד בעיני השי"ת, ותורתן עושה רושם גדול בשמים, והשי"ת שומע קול תפילתן של תשב"ר, ובחביבותו ממהר למלא משאלות לבן לטובה ולברכה.

תדעו תלמידים יקרים שהתורה הק' שאתם לומדים בשנים הללו, יעמוד לכם לכל אורך ימי חייכם, ושנים הללו אינן חזורים לעולם, ע"כ תנצלו היטב שנות נעורכם ללמוד התורה בשקידה, ותזכו להיות תלמידי חכמים גדולים בתורה ובהוראה ביראת שמים טהורה.

בחורים יקרים, כדי לזכות שהתורה הק' תדור אצלכם ותהי' תלמידי חכמים, צריכין לזה כמה תנאים, ועל הכל החיוזוק ביראת שמים, שלא לילך לטייל ברחובות ובשווקים, שהכל יודעין ואין צריכים לדבר כלל ההטומאה והזוהמא הגדולה שהשווקים מלאים בהם רח"ל.

ובן צריך להשקיע כוחות בעבודה שכלב זו היא תפילה, שיהיה התפילה כדבעי מילה במילה ובכוונה, ולענות ברוך הוא ובורך שמו, ואמן, בקול. ויש לזכור שקריאת התורה הוא חלק מהתפילה, וע"כ צריך לישב בבית הכנסת ולשמוע הקריאה.

וברכת המזון יברך בקול ובמתינות, וכן כל הברכות שמברך יהיו בכוונה ובמתינות, ועל הכלל כולו יצא שכל המצות שמקיים יהיו בהתעוררות ובהתלהבות לאהבת המצוה, ועי"ז תזכו שתתעלה מעלה מעלה בהבנת התורה הק' וירוו ממכם רוב נחת דקדושה.

וברכה מיוחדת להמגי"ש שתהי' כולכם תמיד בכריות גופא ונהורא מעליא ותוכלו להמשיך עבודתכם עבודת הק' בהרחבת הדעת ובס"ד, ותתברכו בכל מיני ברכות האמורות בתורה, שאתם המה המוסרים התורה הק' לדורות הבאים, ע"כ בודאי יחול עליכם כל הברכות האמורות בתורה ותורו רוב נחת מתלמידים ומכל יוצ"ח.

בסעודת ראש חודש אב

בחז"ל (תענית כט ע"א) כשם שמשנכנס אב ממעטין בשמחה כך משנכנס אדר מרבין בשמחה. נראה שיש שייכות מיוחדת בין חודש אב לחודש אדר, וצ"ב.

ונל"פ, דנתבאר במדרשים ובספרים ה', דלפי האמת בחודש אב היה צריך להיות ריבוי שמחה גדולה מאד, שחודש אב הוא ראש לכל החדשים כשמו כן הוא אב לכל החדשים, ובאמת החודש הזה היה צריך להיות חודש של יו"ט מועד ושבת, משום ריבוי האורות הגדולים של גאולה וישועה שמאיר בחודש זה, וכענין שיהיה באמת לתמיד במהרה בימינו שיתהפכו אלו החדשים תמוז אב לששון ולשמחה למועדים טובים ולרגלים, כדכתיב (תהלים סח, ד) וצדיקים ישמחו יעלצו לפני אלקים וישישו בשמחה. ויו"ט חודש אב יהיה הרבה יותר גדול וקדוש מהשלש רגלים שאנו חוגגים עתה, כענין שנאמר (ירמיהו כג ז-ח) לכן הנה ימים באים נאם ה' ולא יאמרו עוד חי ה' אשר העלה את בני ישראל מארץ מצרים, כי אם חי ה' אשר העלה ואשר הביא את זרע בית ישראל מארץ צפונה ומכל הארצות אשר הדחתים שם וישבו על אדמתם.

אלא שבעונותינו ובעון אבותינו הודי נהפך עלי למשחית, ונהפך לאבל מחולינו והשחית ה' מועד ושבת, וע"ז אמרו חז"ל כשם שמשנכנס אב ממעטין בשמחה, היינו שממעטין לע"ע השמחה הגדולה דלעתיד, כך משנכנס אדר מרבין בשמחה, שחודש אדר ופורים הוא זמן שמחה וגאולה מעין שמחה דלעתיד לבוא, כדאמרו כל המועדים בטלים יומי הפורים אינן בטלים.

והצדיקים זי"ע היו ממשכים גם עתה בזמן הגלות השמחה דלעתיד לבוא, ובכך היו ממתקים כל הדינים והגבורות הקשות, שהמתקת הדינים נעשה רק ע"י שמחה של מצוה. ואנו מאמינים בני מאמינים שהנה זה עומד אחר כותלינו ובקרוב ממש נזכה לראות בעינינו ישועת ה', ולראות בשמחה הגדולה הצפון לצדיקים, עד שכבר

הליכלוך אפי' בת"ב, וה' ישמרינו שנראה במעלת חברינו ולא בחסרונם.

שאלה! יש לי מקום קבוע בביהמ"ד זמן רב על ספספל המונח באיזה צד, ובת"ב הפכו כל הספסלים בכדי שיוכלו לישב עליהם פחות מג"ט, וכשבאתי להתפלל ראיתי שאחד כבר יושב על הספסל הזה, ואמרתיו לו שהוא מקום שלי ואני מוחזק בו, והוא טען כנגדי שבהפיכת הספסלים אין מועיל חזקתו הדין עם מי.

תשובה! הנה כבר ידוע להקת הפוסקים בדיני חזקות באם נחרב הביהמ"ד ובנו אותו מחדש אם בטלו חזקתו, ועי"ז מש"כ בעמח"ק ח"ז ס' צ"ד וח"ה ס' ע"א דבאם נחרב הביהמ"ד אז נפקע כל החזקות, וממילא כיון דהפיכת הספסלים עושין זכר לחורבן דמסירין גם הפרכות וכדו', א"כ אז ע"כ לאיך יומא אפ"ל דבטלה הזכויות, שיהא נחשב כאילו נחרב הבית המקדש מעט.

ואולי יש מקום ה' לומר מטעם אחר דאין חזקה למקומות, דהרי המהר"ל (בספר מנהגים) הלכות שבעה עשר בתמוז ותשעה באב כתב דא"צ אדם לשנות מקומו בבית הכנסת משום אבילות, אך יתפלל במקום המיוחד לו יעיי"ש, וא"כ אע"פ דאין נוהגין כן לשנות המקום, מ"מ די לנו שיאבד עכ"פ חזקתו לאותו יום, שלא יוכל לדחות את חבירו שהתיישב שם, וביותר י"ל דהחזקה הוא על המקום ולא על הספסל, דאם החליפו הספסלים לחדשים בוודאי ה' עדיין מוחזק, וא"כ יהי' תלוי אם הפכוהו על מקומו או סבבוהו קצת למקום אחר.

שאלה! למדתי מאמר שלש שבועות עם חברותא בעיני רב, וב"ה זכיתי לסיים אותו, האם מותר לערוך סעודת סיום עם אכילת בשר בט' ימים של חודש אב.

תשובה! הנני בזה להעלות מה שהשיב מרן אאמ"ו שליט"א בזה, הנה כבר העלו פוסקי האחרונים דסיום אינו בדווקא על מסכת גמ', אלא ה"ה כג' בשאר ספרים אם זכה לסיימו והוא לו לשמחה, אולם בעיני שיהי' הספר חשוב ומקובל, ולאו כל הרוצה לטול את השם יבוא ויטול, ומי לנו גדול מרבינו הק' זי"ע שכתב ספרו הק' ויוא"מ בדמע וברית וזיעה נתינתה מסיני, ובפרט רגיל אני לומר דסיום מסכתא עיקר שמחתה הוא שהדן עלך היינו שבדעתו שוב לחזור עליה עוה"פ, ובספר הק' הזה אין שייך לסיים אלא צריך לחזור עליה הדרן עלך והדרן עלך לבל ימוש מאתנו, שלא נלכד במחשבת המינות וניהי' נאמנים לה' ותורתו, ע"כ דעתי שמוותר לאכול בשר ומיחשבת סעודת מצוה, ואמרתיו בזה שמתאים ע"ז לשון השבועה שהריני מתיר את בשרם.

גם עתה יכולים למשמש בידים האור הגדול והשמחה הגדולה המשמש ובא לקראתנו. **ונזכר** כולנו לשמוע קול שופרו של משיח שיבוא לבשרינו הגאולה כמ"ש (מלאכי ג, כג) הנה אנכי שלח לכם את אליה הנביא לפני בוא יום ה' הגדול והנורא, והשיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם. ועינינו תראנה מלכותך כדבר האמור בשירי עוזך בהתגלות כבוד שמים עלינו בבנין בית המקדש בקרוב בימינו אמן ואמן.

בזמרי: אדיר הוא יכנה ביתו בקרוב במהרה במהרה בימינו בקרוב. וצ"ב כפל הלשון במהרה במהרה.

וי"ל ידוע דיש שני עיתותי גאולה כדכתיב (ישעיהו סב כב) אני ה' בעתה אחישנה, ובחז"ל (סנהדרין צח.) זכו אחישנה לא זכו בעיתה.

והמובן שגאולת 'אחישנה' הוא רצוי ונעלה יותר, וזהו שאנו מבקשים במהרה במהרה בימינו בקרוב, היינו שהשי"ת יחיש וימהר גאולתנו במהרה במהרה בימינו בקרוב אמן ואמן.

היות שד"ת אלו עדיין לא ראו אור הדפוס לכן העתקנום פה דרשת התעוררות לפני אמירת איכה תש"ע

א ביטעריכע געוויין על זה איך נראה נוהו של ה' זהו בכי תמורורים, לא סתם בכי רק בכי תמורורים, ומי פילל ומי חשב שזה יהי' נסיון האחרון בדרא בתראה כמו שנראה, וזהו שאג ישאג על נוהו כביכול הקב"ה שואג על נוהו איזה פנים יש לו.

ובעצם כבר אמרנו, וכן מביא האוה"ק, ורביה"ק זי"ע מביאו כמה פעמים שכבר היה צריך להיות הגאולה שלימה, רק אין הדבר תלוי אלא בתשובה, דלבסוף גאולתו של ישראל בודאי יעשו תשובה ובוזה תלוי הגאולה שלימה, כמו שכתוב ושבת עד ה' אלוך ושב ה' אלך את שבותך (דברים ל' ב'), והעיקר שצריכים לתקן היא בדברים שבשביל זה נחרב הביהמ"ק, וכמו שכתוב בגמ' משום שנאת חנם וזהו מדות רעות קנאה שנאה ותאוה, ובוזה צריכים לתקן א"ע כאו"א לעקור מעצמו כל המדות רעות ולעסוק במדות טובות וגמ"ח, להרבות בגמ"ח איש לרעהו בגוף ונפש, וזו היא תשובה ומעש"ט שאפשר בידינו לעשות ומחכים בשמים לכל דבר קטן, וכל דבר קטן מקרב הגאולה.

ובשישבים לעפר לאמירת איכה, ואנחנו מאמינים באמונה שלימה שזהו האיקה האחרון בגלות המר, ועוד באמצע האיקה יקום בנו הנבואה פתאום יבא להיכלו האדון אשר אתם מבקשים, ומחכים אנו לבנין ביהמ"ק בכל רגע שיקויים בנו הנבואה הנה אנכי שולח לכם את אלי' הנביא והשיב לב אבות על בנים שאז נעשה תשובה הראוי, והעיקר להרבות עכשיו בתשובה ומעש"ט ועי"ז נזכה לתשובה שלימה ולגאולה קרובה אמן.

ובאמת אחר כל זאת כבר הי' צריך להיות ביאת המשיח ובנין ביהמ"ק, אחרי כל הצרות הגדולות שעברו על בני' וכבר צווח רביה"ק זי"ע שכבר היה צריך להיות הגאולה, רק מפני שקמו מינים ואפיקורסים ומעשה שטן הצליח ועשו לעצמם ממשלה לפני הזמן, והם קוראים לעצמם מדינת "ישראל" רח"ל וזו היא חורבן עוד יותר מהחורבן שהי' קודם, העמידו בירושלים מקומות של מינות וכפירה נגד ה' ותורתו הק', וכל חוקיהם שהעמידו הוא נגד ה' ותורתו הק', וכמו שמביא רביה"ק זי"ע בספה"ק יואל משה (שלש שבועות ס' ק') שלא רצו להזכיר שם ה' במגילת העצמאות שלהם אף כהדן גרמיוא הבאחרונה, רק שהאפיקורסים הם ישלטו ולהם יהי' משפטים, ולא כמו שצריך להיות כי מציון תצא תורה ודבר ה' מירושלים, וכשעושים להיפוך שמינים וכופרים שכפרו בה' ותורתו הם יקבעו חוקים ודתות מה לעשות, וזה החורבן הגדול שרק אפשר להיות, ומי מילל ומי פילל שבירושלים יהי' רח"ל בית המינות ועוד קוראים לעצמם בשם, שם שאינו אמת, וקוראים לעצמם בשם ישראל רח"ל, הני שהולכים נגד ה' ותורתו, עוד הם פוסקים חוקים רח"ל, וזהו החורבן הגדול שבימינו ולא זו אבילות ישנה רק אבילות חדשה וחורבן חדש רח"ל, וזהו הפי' על אלה אני בוכי' מאנה הנחם על בני' כי איננה, ה' ממרום ישאג שאג יסאג על נוהו ער שרייט על נוהו, נאזה קודש נוה קדשך, איך נראה נוהו, נוהו של ה' איך נראה, שנתפסו בידי מינים ואפיקורסים, וכמה עיירות שלמות יש שם מחללי שבת רח"ל, וזהו קול ברמה נשמע נהי בכי תמורורים

קול ברמה נשמע נהי בכי תמורורים רחל מבכה על בני' ואיננה, מאנה הנחם על בני' ואיננה - קול ברמה נשמע נהי בכי תמורורים א ביטער געוויין ביטער ביטער.

לבאורה יש להבין הענין באבילות חורבן ביהמ"ק הלא זה אלף ותשע מאות וארבעים שנים שנה שכבר חרבה עירנו ושמן בית מקדשנו וזהו לחורבן בית שני, ולחורבן בית ראשון הלא עוד יותר שתי"כ עמד הביהמ"ק ועוד שבעים שנות בכל.

ועוד יש לדקדק מהו בכי תמורורים לא רק סתם בכי רק בכי תמורורים א ביטער געוויין, רק כשמוכירים א"ע בבני ישראל שזה כמה וכמה שנים שנמצאים בגולה, ולא סתם גלות רק גלות קשה מאד כמה גזירות ושמדיות וכל מיני ענויים וכל מיני מיתות משונות רח"ל סבלנו, ואין אנו צריכים לחשוב לכמה ימים מקודם רק גם בדור הזה בדור שלנו כמה סבלנו כמה מאות ורבות ומליאנען יודען נידונו בכל מיני מיתות משונות לשריפה, להרוג, ולאבר רח"ל, ועוד מונח בזכרוננו איך שחטפו בני ישראל והניחו ביואנגען כמו בהמות, ואז לא הי' הוואנגען כמו עכשיו שהוא בחסד רק הי' ממש כמו בהמות, ולא נתנו שום דבר לאכול ולשתות, עוללים שאלו ללחם, וכן סיפרו מה שהי' שם בדרך שתסמר שערות אנוש ואי"א לפורטם והובילום כולם למחנות השמדה רח"ל, וכל זה הי' ממש עכשיו.

דרשת התעוררות לפני אמירת איכה תשע"ג

בא שרוב ישראל הם יראים ושלמים ושומרים תו"מ, ויראים שכן הי' בימיו שרוב ישראל שמרו תו"מ ומה נענה אנו אבתר"י מאז ועד עתה כמה מספר קטן של ישראל שרים נשאר.

וגם כאן באצרות החופש שרואים שרוצים לגזור גזירות על בני', וגם זה בלבד שבני' צריכים להיות מפורד ומפורד בין הגויים השפלים הוא גזירה נוראה, והוא גלות גדולה, ובוזה התורה הק' היא בגלות והשכינה הק' כביכול בגלות כל מקום שגלו שכינה עמהם, א"כ הרי הוא כביכול השכינה הק' בגלות זה כמה שנים.

וזה שהפליגו מאד באבילות של ת"ב ועי"ז אנו יושבים לעפר לבכות ולהתאונן על גלות השכינה וגלות התורה, וגלות ישראל, אוי ווי גלות ישראל א"א לשער גדול הצער, וגודל צרות בני' שבא"י מה מתרחש התם תחת שלטון הכופרים.

והיינו ממש כאילו נחרב בימיו, חורבן חדש בכל דור וידוע מהצדיקים וגם רביה"ק אמרו שכבר היינו צריכים ליגאל, ואנו אין אנו מבינים בזה כלום ואנו מחכים בכל רגע להיגאל יהי' שנוכה לזה במהרה למלאה הארץ דעת את ה' והאלילים כרות יכרתון, ועי"ז כשעשה ירמי' הקינות שלו נכללו בזה הצרות הגדולות שבכל דור ודור ועי"ז אנו יושבים לארץ ובוכים, ומי פילל ומי חשב שגם בשנת תשע"ג עדיין נהי' צריכים לישיב בארץ ולבכות הלא זה כבר קרוב לב' אלפים שנה שנמצאים אנחנו בגלות המר הזה.

ועל כל הצרות הגדולות שעברנו על דא קא בכינא והרי אנו מקבלים גזירת המקום, וזהו חלק מהתאבלות על ירושלים ועי"ז שאנו מתאבלים נזכה במהרה להבטחת חז"ל כל המתאבל על ירושלים וזכה ורואה בנחמתה בביאג"צ בב"א.

וא"כ עכשיו שמתאבלים על חורבן ביהמ"ק לא רק בשביל העצים והאבנים שנשרפו אנו מתאבלים דעי"ז אנו מצפים דהקב"ה יעזור שיבנה ב"ב הביהמ"ק השלישי דהראשונים לא היו רק הכנה לביהמ"ק השלישי, כידוע מהשי"מ ואודאי כ"ז שלא נבנה היא כאב גדול והוא מחמשה צרות שהי' ביום ת"ב וכן השאר פורעניות שנעשה בו בו הלישני המרגלים ועי"ז נגזרה רח"ל בכי לדורות, וכי', ועוד כמה וכמה גזירות שנגזרו בת"ב בעצמו כידוע הגירוש שפאניע וכן שאר גירושם נגזר בת"ב.

רק עוד מלבד זה אנו מתאבלים על שאר הגזירות הנוראות ושמדיות ושפיכות דמים שסבלנו במשך הגלות ממש באופן כ"כ נורא שא"א להשיגו, רקצת מגזירות הנוראים אנו אומרים בהקינות שגזרו על המילה ועל השבת, ושרפו ספרים רח"ל ועוד ועוד.

וצריכים לידע וגם בדור הזה אנו צריכים לס"ד מרובה, ואף שסוברים שכ"ז כבר הי' ועכשיו בטוחים אנחנו אבל לא כן הוא וכמו שראינו בחורבן הנורא שהי' שא"א לידע מאין יבא הגזירה, וכידוע שעשו שונא ליעקב, וצריכים סייעתא דשמיא מרובה להנצל מפגעי הזמן הי'.

וזה שאמרו חז"ל כל דור שלא נבנה ביהמ"ק בימיו כאילו נחרב בימיו, והיינו שבכל דור ודור יש חורבן חדש עי"ז שדיין לא נבנתה ביהמ"ק, דעי"ז יש כמה וכמה גזירות וצרות ושפיכות דמים לבני' עי"ז שדיין לא נבנתה ביהמ"ק ולא שרתה השכינה בישראל, וזהו אינו אבילות ישנה רק אבילות חדשה בכל שנה ושנה על החורבנות הגדולות ושמדיות, נעבעך נעבעך וויפיל טוינטער יודישע קונדער זאגען נישט שמע ישראל, וכידוע מהשי"מ שתמה א"ע בימיו אמאי בן דוד לא

חב"ל אומרים כל דור שלא נבנה בית המקדש בימיו כאילו נחרב בימיו, ויש להבין אמאי הפליגו כ"כ בזה, וכן אנו רואים שהחמירו כ"כ באבילות של תשעה באב שמבטלין ת"ת ואסור להסיח דעת מאבילות וכן תשב"ר בטלין בו, שאפילו לבנין ביהמ"ק אין מבטלין תשב"ר, ובאבילות של ת"ב מבטלין.

והענין בזה דזה כבר קרוב לב' אלפים שנה שנחרב בית מקדשנו ותפארתנו, בית ראשון חרב ובית שני חרב, ומהו הוא החורבן, שכל זמן שהי' ביהמ"ק, הי' עי"כ השראת השכינה בתוך בני' והקב"ה הי' מגין על בני ישראל, וכן הי' בזה כל הענינים הגבוהים שהי' בזמן שביהמ"ק היה קיים, אבל עכשיו שחרבה עירנו ושמן בית מקדשנו, לא רק שחרבה העצים והאבנים שבבנין ביהמ"ק דעי"ז בעצם הוא ג"כ טובה שע"י שפך חמתו על עצים ואבנים ולא הי' ח"ו כלי' לבני'.

רק העיקר החורבן שמאז כביכול הסתיר הקב"ה א"ע, ועי"ז כמה וכמה גזירות סבלנו וכמה ששמדיות סבלנו, כמה צדיקים וקדושים נהרגו מאז שחרב ביהמ"ק, בכל דור ודור ממש הי' גזירות נוראים על בני', כבר בימי התנאים שנהרגו קדושי עליונים העשרה הרוגי מלכות, וכן אח"כ בימי האמוראים, וכן בכל דור ודור, כמו בשנת ת"ח שנהרגו כמה רבבות מישראל וביניהם הקדוש האלוף הר"ש מאויסטרפילע ז"ל, וכן בדור שלפנינו שנהרגו על קידוש שמו ית' אנשים נשים וטף ולקחו רח"ל כולם לגזירת כלי' ממש ח"ו, וכאו"א שניצול ממש הוא בניסים ממש אור מוצל מאש, וזה רק בשביל שבועת הקב"ה ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם לא מאסתם ולא געלתם לכלותם להפר בריתי אתם, אני ה' אלוהיהם (ויקרא כ"ו מ"ז), ורק משום הבטחה זו ניצלו השארית הפליטה.

דבר השיעור

ציטוטי הלכות מהשיעור

הנלמד בשב"ק אחה"צ ע"י מרן רבינו שליט"א

הלכות ת"ב ממעטין במשא ומתן היינו בדברי מסחר, כגון במסחר הדיימננט למכור ולקנות, אבל במלאכת עבודה אפי' בדיימננט כגון שליפן וכדו' בשאר דברים, הוי כפועל לגבי דבר זה ולא הוי בגדר משא ומתן.

והנה מה שהותר לתקן בנין ע"י עכו"ם כשהוא בקבלנות, הותר אפי' כשהוא בפרהסיא ובבית ישראל, דרך בשבת נאסר בכגון זה ולא בת"ב.

הא דנאסר כשהוא בנין של שמחה הוא דווקא בדבר המביא שמחה יתירה, כגון העשויין בעיקר לטיול ולנוי וכדו', אבל סתם מה שעושה להרחבת הדירה, אפי' מתקנו שיהא מתוקן כראוי אינו מיעוץ של שמחה.

לענין כיבוס בגדים כבר דיברנו הרבה מזה, ומה שצריך לזהר יותר הוא במקוה האנטין, שלכתחלה ישתמש כל אחד במטפחת שלו ולתלותו שיהא מוכן לו, אבל כשלוקחים ממטפחות הציבורי לא שייך לומר ע"ז שישתמשו מהתעוּבָה, שחון ממה שכלפי זה נידון כל אחד כאיסטניס, עוד יש לחשוש שעלול ביותר שיתדבק איזה מחלות ע"י הבעקטריעס וכדו', - ומענין לענין יש להזהיר מה שבשבת הולכין עם האנטון סביבות הצואר אפי' כשבחון חם מאד שאין דרך לבושו בכך, ויותר עדיף ללבושו דרך חגורה, או באם הוא גדולה ללבושו בדרך עיטוף לכסות ראשו ורובו, - וכן צריך לזהר שלא ליטול את מטפחת חבירו לנגב עם זה, ואין שייך בזה לומר נחא ליה לאינש למיעבד מצוה בממוניה, ובפרט שדרך בני"א להקפיד ע"ז לתלותו במקום מיוחד שיהא מוכן אך ורק לו.

לכבס בגדים במוצאי ת"ב כשצריך לחזור לקעמפ או כשהולך מביתו לבאג. וכדו' מותר דהוי צורך והוא קל יותר בהימים שלפני ת"ב, - אם נתלכלך בגדו אע"פ שכיבוס אסור, מ"מ מקום הליכלוך שרי לנקותו אפי' במים, ולא גרע מבאם שנתלכלך גופו דמותר לרוחו.

להחליף בגדים כשאין לו מהמוכן רק מהמכובסים, בזמנינו שרגילין להחליף בכל יום נידון כאיסטניס, וא"כ יש להתיר עכ"פ בכל שני ימים באופן שימנע קצת ממה שרגיל אצלו.

לרחוץ בשוער, כהיום שרגילין בכל יום לרחוץ וממש אין יכולין להעמיד את עצמן בל"ז ובפרט הנשים, יש להקל בזה ובפרט שחם הרבה בחוץ, אבל באופן שימנע קצת החום של המים שיהי' רק פושרין, וגם למעט מהבורית ממה שרגילין בכל יום, ושיהי' רק בצנעה ולא בפני רבים.

נרשם ע"י הגה"צ רבי משה רוטה שליט"א
רב הצעיר דקהלתינו הקדושה

סדר הזמנים לשב"ק לימי הקיץ בצל כ"ק מרן רבינו הגאב"ד שליט"א בטאמפסאנוויל

295 ranch rd. south fallsburg ny 12779

הדלקת הנרות.....	8:08
מנחה קב"ש.....	8:30
סוף זמן קר"ש.....	8:32
שחרית.....	9:30
שיעור של מרן הגאב"ד שליט"א.....	6:50
מנחה וש"ס.....	8:00
זמן מושב"ק.....	9:38

סדר הזמנים לשב"ק לימי הקיץ בבית מדרשינו (בארא פארק)
מנחה וקבלת שבת 50 מינוט אחר זמן הדלקה"נ
שחרית 10:00
מנחה וש"ס 30 מינוט אחר זמן הדלקה"נ

- לעילוי נשמות -

מוה"ר ר' אליהו דוב ב"ר יצחק צבי ע"ה
נלב"ע י"ב אב שנת תשע"ה לפ"ק
ת.נ.צ.ב.ה.
הונצח ע"י בנו
מוה"ר ר' יצחק צבי קופערשטיין הי"ו

- ברכת מזל טוב -

לכבוד מוה"ר ר' מאיר וואלף גרין הי"ו
חתן הרה"ח מוה"ר ר' זלמן לייב שווארטץ שליט"א
לרגל הולדת בנו למו"ט
יה"ר שייזכו לגדלה לתורה ולחופה ולמעש"ט
מתוך הרחבת הדעת ונחת דקדושה, אמן

דבר ההסידות

אלה הדברים וגו' (א, א). חשב כאן שבע חטאים שחטאו בשבע מקומות, ולתקן אותם אנו חוגגין ז' ימי הפסח, והג השבועות גם כן נחשב לז' ימים, כי יש לו תשלומין כל שבעה, וכן ז' ימי הסוכות, לתקן השבע חטאים, ולעתיד כשיתוקן בשלימות יהיה לנו מ"ז בתמוז עד ט"ב הכ"א יום, חג יום טוב נגד הג' רגלים שכל אחד שבעה.

אלה הדברים וגו' (א, א). חשב כאן שבע חטאים שחטאו בשבע מקומות, ולתקן אותם אנו חוגגין ז' ימי הפסח, והג השבועות גם כן נחשב לז' ימים, כי יש לו תשלומין כל שבעה, וכן ז' ימי הסוכות, לתקן השבע חטאים, ולעתיד כשיתוקן בשלימות יהיה לנו מ"ז בתמוז עד ט"ב הכ"א יום, חג יום טוב נגד הג' רגלים שכל אחד שבעה.

אלה הדברים אשר דיבר משה אל כל ישראל בעבר הירדן במדבר בערבה וגו' (א, א). מצאנו בספרי קודש וכן שמעתי מרובתי הקדושים נשמתם עדן שהעיקר מעיקרי העבודה הוא להרהר בתשובה קודם ישיבתו ללמוד תורה או קודם עשייתו מעשה המצוות, וזה נרמז כאן שלכך הקדים להם משה דברי התוכחות ומנה כאן את כל המקומות שהקעיסו לפני המקום לפי שהיה רוצה לבאר להם את התורה, על כן רמז להם כללות כל העבירות שעשו עד אותו היום כדי שיהרהרו תשובה על כולם קודם שישמעו דברי התורה, וזה ביאור הכתובים אלה הדברים וגו' בעבר הירדן וגו' בין פארן וגו', שכל זה הוכיחם וכל כך, מפני אשר הואיל משה באר את התורה הזאת, על כן הוכיחם תחילה, כדי שיעשו תשובה על כל עוונותיהם קודם שילמדו ממנו ביאור התורה.

במדבר בערבה מול סוף (א, א). רמז במדבר הדיבור ומלולא דפה, יהיה אצלך בערבה, בערבות ומתיקנות ונחת, מול סוף, אפילו נגד פחות שבפחותים סופא דכל דרגין, כאומרם ז"ל (ברכות י.) לעולם יהא דבורו של אדם בנחת כו' אפילו עם נכרי שבשוק.

בערבה (א, א). על דרך ששמעתי מא"ז זללה"ה שמלת חטא האלף אינו ניכר בההברה והטעם לפי שהרשע בשעה שרוצה לעבור עבירה שוכח באלופו של עולם כמו שכתבתי במקום אחר, וזהו בערבה פירוש שתזכור שבאותו החטא מעורב שם הקב"ה שהוא אלופו של עולם וזהו בערבה לשון עירוב. **דגל מחנה אפרים**

אלה הדברים אשר דבר משה אל כל ישראל (א, א). הן בדורו והן בדורות הבאים, עיקר תוכחתו היה מה שאנחנו עוד בעבר הירדן, כלומר בחוץ לארץ, במדבר בבחינת מדבר שהוא הפקר לכל, וכמו כן בערבה מול סוף, כי בשלותנו כתיב (להלן כה, יא) ונתת ה' לראש ולא לנו, ועתה בעוה"ד היו צריה לראש (איכה א, ה), ואנחנו נמשלנו מול סוף לכל, אוי כי ארכה השעה, עבר קציר כלה קיץ ואנחנו לא נושענו, מזה נראה בעליל שאנחנו תועים בדרך, וצריכים אנו לחפש הדרך להגיע למחוז חפצנו עבור את הירדן לבא למקום הקדוש, במהרה בימינו אמן. **יטב לב**

אלה הדברים אשר דבר משה אל כל ישראל (א, א). אלה פוסל את הראשונים (ב"ר יב, ג), שרמז להם משה רבינו ע"ה בדברי תוכחתו, שתכלית השב אל ה' שיפסול מעשיו הקודמים, וידע כי עדיין לא השלים חובתו לה', וכן דרך עובדי ה' שפוסלים תמיד מעשיהם הראשונים, וזה הוכיח משה רבינו את ישראל באמרו אלה, שיהיו בבחינת אלה פוסל את הראשונים, והם הם הדברים אשר דבר משה אל כל ישראל.

או יכוון על הא דאמרו חז"ל (עירובין נד:) שצריך לשנות לתלמידיו עד שתהא התורה סדורה בפיהם, והוא אומרו באר את התורה הזאת, אף שזאת התורה לפניכם, מכל מקום לאמר, צריכה להיות סדורה בפה עד שתוכל לאומרם ברור וצלול.

ה' אלקינו דבר אלינו בחורב לאמר רב לכם שבת בהר הזה (א, א). הפרשה זאת נקרא תמיד בין המצרים בשבת חזון, והיא מרמזת לנו כי ה' אלהינו דבר אלינו בחורב אף שבהמ"ק הוא חרב בעוה"ד אעפ"כ רב לכם שבת הוא שבת, כי האמנם כל המועדים הם לפי הזמנים כמ"ש (בתפילת י"ט) מקדש ישראל והזמנים, והי' לנו מצות עליית הרגל והבאת הקרבנות, ובזמן הזה אין לנו דבר, אבל שבת היא קביעא וקיימא גם בזמנא, חז"ל (שבת י.) מתנה טובה יש לי בבית גנזי ושבתי שמה, ר"ל אף שבהמ"ק נגזר אף השבת קיים לעולם. **תפארת שלמה**

רב לכם שבת בהר הזה פנו וסעו לכם וגו' (א, א). פירש"י הרבה גדולה לכם על ישיבתכם בהר הזה, ר"ל בתוך ההר, וקבלתם את התורה, ועתה פנו וסעו לכם, דיקא מה שנקרא לכם, היינו אכילה ושתיה וכדומה. **בית אהרן**

איכה אשא לבדי טרחכם ומשאכם וריבכם (א, א). היינו, אשר משה רבינו ע"ה אמר להם אשר מה שתלוי בעסק החורבן והגאולה אנכי לבדי אשא זאת, עלי לתקן האי איכה, ולהביא הגאולה, ועליכם אינו מוטל רק לתקן הריב והמחלוקת ושנאת חנם שבכם, וזהו טרחכם ומשאכם וריבכם, היינו, הטיחא והמשא מה שמוטל עליכם, הוא רק לתקן הריב והשנאת חנם. **אמרי נועם**

רב לכם סוב את ההר הזה (ב, ג). פ"י רב לשון ריבוי הדעת בריבוי הדעת צריך לכם סוב את ההר הזה שהוא היצר הרע כנודע מ"ש ז"ל (סוכה ג.) לצדיקים נדמה להם כהר וכו' שמצידו מסתעפין הדינים.

רב לך שבת בעמק הבכא (פיוט לכה דודי). ימי המצרים בין י"ז בתמוז לת"ב המה עמק הבכא ואז רב לך שבת יום השבת קודש בימי המצרים הוא יותר גדול מכל ימות השנה, מפני שבמי החול גדול הצער לכן בש"ק נתרבה השמחה למעלה כמ"ש ביום השביעי נתעלה וישב על כסא כבודו, הגם שבני ישראל המה בצער אבל להשי"ת אין לו בשב"ק שום צער כלל, נמצא העולה מזה ללמוד שיהי' כאו"י מבני ישראל ביום השבת בשמחה כי עיקר הצער של בני"א צריך להיות על גלות השכינה שהוא בחול עמנו בבלות, אך בשב"ק שיש לשכינה הקדושה ג"כ שמחה, ממילא אף אנו יש לנו לשמוח ביום שב"ק כי בזה אנו גורמים למעלה שמחה יותר להשי"ת ב"ה אם אנו בשמחה. **תפארת שלם**